Ч. 78. (249.) Львів, пятниця, дня 24. марта 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічна-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника
6 сот.
На провінції
6 сот.
З занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші і застереженні. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакциї, адміністрациї й експедициї: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. и. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Коли скінчить ся війна?

Після людських обчислень у сій війні, що триває вже 20 місяців, розходить ся вже лиш о послїдне велике рішене, що буде природним закінченем світової війни. Та послїдна рішаюча борба не може тривати надто довго. Хоть годі подати точно термін кінця війни, то правдоподібно послїдне рішене слїдує ще перед осінню; а що осередні держави і їх союзники находять ся в далеко ліпшім стратеґічнім положеню, нема проте й сумніву, що вони із сих світових змагань вийдуть побідниками.

Не є се вже початковий успіх здобутий на противнику, який ще не вспів розвинути всі свої сили, тільки є се вже кінцевий успіх. Франція під зглядом людського матеріялу зовсім вичерпана; втративши лиш 900.000 людий в самих убитих, покликує до військової служби 17. літних! В Анґлії вербункова система Дерби-ого зовсім не дописала; впроваджене обовязку військової служби для нежонатих стрінулось в Анґлії з опором та невдоволенєм. Що раз більше підносять ся голоси проти сього „насильства“ на анґлійськім народі привичнім до інтересів та торговлї. Преса невтральних держав раз-в-раз нотує факти відмови обовязку військової служби ізза релїґійних та моральних причин. Росія розпоряджає вправдї мрим людським матеріялом, однак щоб його вишколити на те треба довшого часу; щоб сю масу узброїти, требаб Росії великої скількости муніцїйних фабрик. А біда якраз в тім, що таких фабрик в Росії нема, а на їх зорґанізоване требаб десятки літ часу.

Осередні держави маючи в своїх руках ініціятиву, здобули се, що хотіли. Можливе є, що вони оставлять вже тепер ініціятиву противникам, можливе, що її самі використають. В такім случаю загальний, рішаючий удар прискорить ся та приспішить кінець війни. Що до питаня, чи війна покінчить ся рівночасно на всіх фронтах, то воєнні ситуації на ріжних фронтах не промовляють за тим. Імовірно Італія та Франція скапітулюють із своїх плянів скорше, чим Росія і Анґлія. Росія буде могла вести війну довше, чим її союзники. Однак сила Росії щезне з хвилею, коли її західні союзники відступлять від дальшої борби. В такім случаю Німеччина та Австро-Угорщина [illegible] розпорядимости війська з західного та південного фронту скорше чи пізнійше завдалиб Росії смертоносний удар.

Голоси преси про зміну календаря.

(Конець).

Греко-католицтво-ж знову разом з його старим календарем не перешкодило нашим землякам у Австрії стати рішучо по стороні центральних держав, виставити проти Росії полки добровольців під старим запорозьким прапором і хоробро бити ся з ворогом в рядах реґулярної армії. Український народ у Австрії аж надто виразно заявив свою з одного боку державно-австрійську льояльність, а з другого ворожу-антимосковську поставу, щоб треба було боятиь ся за його „орієнтацію“. Треба лише скріпити й утривалити сю його поставу, та шлях до сього зовсім у иншій области.

Поза сим на імпортоване православія з Росії і звязаних з ним „задніх“ думок московської дипльоматії вистарчать звичайні профіляктичні засоби, якими розпоряджає державна адміністрація. На потребу такої профіляктики, як відомо, перед війною звертала увагу відповідних чинників політична репрезентація австрійської України. Що сї засоби були заслабі або не використані як слїд, се не вина її представництва.

Направляти-ж помилки минулого, корінь котрих [illegible] обрядности українського народу, за помічю церковної реформи, не значить ще усунути сей корінь.

Церковна реформа свої добрі наслїдки може проявити лише в далекій будучині, лише в другім поколїню, що виросте й виховає ся під її впливами, отже толї сподівати ся, щоб сї наслїдки показали ся вже відразу — „по щучому велїню“. Натомість національно-політичні реформи вже тепер мали-б кольосальне значінє, значінє, що виходило-б далеко поза границї держави.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ.

СЛЇДАМИ ВІЙНИ.

Над берегом сріблистої ріки стояло колись велике село. Купало ся в зелених садах, пишало ся в соняшнім проміню. Ночами блестїла сріблом баня церкви до ясного місяця. Мов чинний сторож над сонними стріхами над мережаними полями широкими, що окружали село. А над тими полями летів то весняний леґіт, то лїтний палючий вітер, то осїнна буря то зимовий вихор. Лелїяв леґіт зелені пашні, як печалива мати дитину. Шелестів вітер доспілим колосем. Гнала осїнна буря самітне перекотиполе пустими стернями. Носив туманами снїгу степовий вихор.

Минали роки за роками все ішло своїм шляхом, від віків установленим.

Та настав дивний час. Здригнули ся надрічні горби від гуків, заграли ліси в д громів, на село впав жах. Притулене до ріки зі здивованем дивило ся на все те, що круг нього діяло ся. Ішли рядами якісь люди крізь нього і з залїзом у руках. Криком колотили відвічний спокій. Що се? Ось переходять вже через міст на другий бік!

Втім загуло щось далеко — далеко. У воздусї засвистало диким свистом і впало між хати. За хвилю заревів вибух. Шматки залїза полетїли в гору і на боки разом з вирваною землею. Вдарили о стїну найблисшої хати. Захитало нею, затермосило і повалило. Впала до долу мирна, біленька хатина, зі скаргою на устах. А за нею валили ся і її посестри одна за другою. За горою гуділо і гуділо. Стрільно за стрільном рвало ся над селом, то рило землю і вривало глубокі ями. Остання впала сільська церковця. Мов зі жалю на вид знищеного села. Одна куля надірвала її горде чоло, друга потрясла основами. Церковця ще тримала ся, бо стояли ще хатки на убочі. Аж як і вони звалили ся церкова обгорнула ще раз оком знищене село, те село, в якім сотку літ прожила в мирі, — і впала. Заплакали старі липи до вкола неї кровами сльозами. І ті попадали прикриваючи безлистим вітем її руїни.

Село зрівнало ся з землею. Між його звалищами вили ся ранені Москалї, чорнїли трупи.

Віхор надігнав з чистого поля і здивовано перебіг пустими вулицями. Нігде не знаходив опору. Хати і дерева лежали поруч себе розбиті і поломані.

За пару днів упав на землю снїг і закрив білим рядном трупи і звалища.

Тільки один одинокий хрест дубовий остав коло церкви. Мов свідок давнього добробуту і краси колишнього великого села над берегом сріблистої ріки....

На вершках вітхненя.

(З веселих оповідань п. Новіни).

Пан Новіна все мав готове оповіданє. Говорив гладко, інтересно і сміло. Росказував самі автентичні події, хоть злобні люди говорили, що він всьо перечитане, підслухане і видумане підсував під рубрику пережитого... Всї про те знали. А п. Новіна не давав себе довго просити. Оповідав радо про Помпеї і Геркулянум, яке знав так як своє рідне Розлуче, радо говорив про театр Райнгарда, в якім короткий час мав бути помічником заступника режісера, росказував інтересні подробиці з житя Стріндбера і Пшибишевського, з якими лучила його щира дружба, говорив з одушевленєм про музику і з-нехотя згадував що до його хлопячих поезій пробували доробити мельодії деякі приятелї як Сясьо Людкевич, Куба Пучіні, Едзьо Ґріґ, Рубінштайн і Бетовен.

Словом п. Новіна вносив зі собою подих зі широкого світа.

* *
*

Роскажіть що цікавого — просили молодші товариші!

П. Новіна обтер уста, поправив шаблюку при боці і став говорити елеґійним голосом:

Два роки тому стрінув мене в Кракові на ринку граф Плятер. Ми були знакомі ще з малих хлопців. Його мама і моя мама то були... дві мами. Затягнув мене до себе на снїданє. Я мав трохи вільного часу тай пішов. Плятер мешкав на Вавелю. Видїл кравний відступив йому 17 кімнат і вежу св. Кінґи.

Ми випили як каже письменник Крушельницький „всяко всячини“ і розбалакали ся про звірята, які мій приятель Плятер пристрасно любив, освоював і тримав у себе. Мав вовка, видру, лиса, крокодиля, синоголицю, шпака і блоху. Цїле товариство було освоєне, згідливе, веселе.

Відки у тебе с-тільки спокою і нервів щоб те все освоїти? — питаю.

Дрібничка каже Плятер. Се зовсім буденний персонал. Але я мав справдї феноменальний оріґінал і ноді пропав мині.

Нас, російських Українців, не лякає жадна реформа в релїґії наших австрійських братів, бо не релїґія нас лучить з ними, а спільне походженє і спільні національні змаганя. Галичина дала нам багато й велико допомогла нам у нашім розвитку, але лише тим, що була для нас прикладом сього розвитку й захистом для нього, а не тим, що там іспевідають греко католицьку віру. Без Галичини наш розвиток був би може не такий, як тепер, але милив ся б той, хто гадав би, що його цілком не істнувало-б. Одначе ми думаємо, що в теперішнім воєннім часї не годить ся робити нїяких експериментів,

Чи сього хочуть ті круги, котрі покладають на унїю такі далекосяглі надії — як на ту віру, що має, мовляв, навернути Схід, сумніваємо ся. Чи не був би се удар по самій унїї, — варто-б їм про се подумати. Чи на руку се військовим і диплiоматичним кругам, так само не може бути двох гадок.

До того-ж часу слїд би було, щоб спеціяльна наукова колеґія опрацювала, як належить ся, справу переведеня свят з старого численя на нове, бо саме чисто механічне пересуненє їх на 13 днів, як се запорядив еп. Хомишин, на практицї може внести багато плутанини в церковно-обрядове житє,

Зачуваємо, що Загальна Українська Рада заінтересувала ся справою, веденою досї по за її плечима, й сподіваємо ся, що заходи її підуть по лїнії дійсних, а не вигаданих потреб українського народу й заінтересованих у його розвитку центральних держав і що сї заходи увінчають ся потрібним успіхом.

Як ми вже оноді доносили, повідомив еп. Хомишин буковинське правительство про реформу календара. Президент краю ґр. Меран відніс ся в сїй справі з обширним представленєм до центрального правительства, заявляючись проти зміни з огляду на воєнний час та з огляду на будучі інтереси і завданя Австрії серед українського народу. Християнсько-суспільна партія вислала до президента міністрів ґр. Штірка і міністра просвіти Дра Гусарека депутацію під проводом краєвого маршалка Долїшної Австрії князя Ліхтенштайна і б. міністра Ґесмана, яка з нагоди зміни календара станиславівським епископом заложила протест.

Я заінтересував ся, щоби могло бути феноменальним ориґіналом для мого ориґінального приятеля.

А Плятер говорив з жалем: Я мав освоєного оселедця. Я привіз його з Остенди. Знатоки говорили, що се не був чистокровний балтійський оселедець, лише мішанець, себто такий, що його батько був почтовий, а мати прийшла на світ в майонесї. Я його привіз молодим; оселедець дивно скоро освоїв ся, відвик цілковито від води, їв з руки найрадше сардинки, шпроти, навіть лосося і кавіор. Пристрастно любив російські маринати в помідорах.

Оселедець (ми прозвали його Лесь) був моїм невідступним другом. Сунув ся в слїд за мною по підлозї, по сходах, до міста, на прохід, до Гавелка, до Міхалїка, словом невідступав від мене ні на хвилю. Весь Краків знав його.

Товариші слухали поважно. А п. Новіна елеґійним голосом передавав далї оповіданє свого приятеля ґрафа Плятера.

І оноді вийшли ми за місто, в напрямі до Вислі, Йшли через міст. Нещастє хотіло що в мостї була дїра. Мій оселедець впав крізь дїру у воду.

Товариші слухають з напруженєм.

Ну — і втопив ся, кінчить зітхаючи п. Новіна з Розлуча.

Настала глубока мовчанка.

В комнатї стояв смерк.

Один з товаришів недискретно зареготав ся...

Ост. Шандура.

Світова війна.

Нїмецький парлямент.

Справа підводних суден. — Буджет. — Нові податки.

БЕРЛЇН, 22. марта (Ткб.) Серед загального заінтересованя, яке викликали внесеня ріжних сторонництв в справі підводних лодок, розпочав нїмецький парлямент читанє буджету та стоячих з ним в звязи предложень о воєнних податках.

Перед повним засїданєм відбула ся довша нарада конвенту сеніорів. Вона застановляла ся над внесенями в справі підводних лодок. Згоджено ся вилучити їх поки-що з повних нарад. Наради над сею справою мають відбути ся в перших днях слїдуючого тижня, коли збере ся буджетова комісія.

По скінченю нарад конвенту сеніорів розпочало ся засїданє нїмецького парляменту, на якім явив ся перший раз новий державний секретар уряду для справ маринарки.

Перед розпочатєм першого читаня буджету подав президент до відома ухвалу конвенту сеніорів.

Проти сеї ухвали серед великого гамору в палатї запротестував соціяльний демократ посол К. Лібкнехт, який зазначив, що ходить о найважнійшу справу, якою цїлий загал займає ся і що за кулїсами працює ся цїлою силою в тій справі. Супроти сього нарід має право вже тепер жадати вияснень.

Опісля приступлено до першого читаня буджэту.

БЕРЛЇН, 23. марта (Ткб.) В першім читаню буджету і податкових предложень посол Кайль (соц. дем.) зажадав заостреня податку від воєнних зисків у всїх частях, виступив проти оподаткованя консумції і обороту, промовляв за сильним оподаткованєм власности, а також і за побиранєм нового датку на оружну силу, який треба наложити на такій самій основі, як податок від воєнних зисків.

Посол Шпан (центр) думає, що нїмецький парлямент остане вірний дїлу Тірпіца. (Оплески). Обговорюючи податкові предложеня висказав пересвідченє, що найдуть ся средства, щоби дістати потрібні квоти та більшість ухвалить податки, з чого заграниця пізнає, що ми з вірою споглядаємо на будучність.

Посол Пайєр (народне сторонництво) сказав, що треба оподаткувати не лише консумцію і оборот, але також треба втягнути до участи тих, що мають майно. Бесїдник промовляє за датком на оружну силу в такій висотї, щоби міг що найменше заступити заміренний податок на консумцію і оборот.

Державний секретар Гельферіх запримітив, що по гадцї звязкового правительства, що сильне оподаткованє майна в часї війни містить в собі противагу проти оподаткованя консумції і обороту. Правительство думає, що крім податку від воєнних зисків не можна домагати ся ще одного безпосередного податку. Державний секретар просить, щоби палата видала свій осуд про се, що для фінансів Нїмеччини тепер є конче потрібне.

Нині (23. с. м.) продовженє нарад.

Румунія перед рішенєм.

Живі наради. — Нова нота коаліції. — Зарядженя на морі. — Заказ вивозу збіжа.

БУДАПЕШТ: „A. Vilag“ доносить з Букарешту: Наради, які тепер відбувають в президії румунської ради міністрів, пригадують нам сї памятні днї, в Софії безпосередно по яких слїдувало рішенє Болгарії взяти в теперішній війні чинну участь. Посли держав почвірного порозуміня, часто зявляють ся в румунськім міністерстві заграничних справ, або радять в однім з посольств.

День в день приїжджають до посольств з ріжних столичних міст коаліції осібні післанції з ріжними вказівками від дотичних правительств.

Велике, немиле здивованє та несмак викликала в цїлім краю збірна нота держав коаліції, в якій зажадали вони розоруженя румунської армії. Всї сторонництва згідно висказують осуд, що ноту треба рішучо відкинути.

Румунські москвофіли втратили всякий вплив на армію.

БУКАРЕШТ. Цїла румунська преса живо обговорює послїдні зарядженя, які румунське правительство видало у військових справах та очікує від кабінету Братіяна важних рішень що до зовнїшного положеня.

Консервативний орґан „Steagul“ заявляє, що правительство може рішити ся лиш при строгім узглядню̇ваню інтересів Румунії.

„Moldava“ заявляє: Н и н ї н а й с в я т і й ш и м о б о в я з к о м Р у м у н ї ї є в і й н а з Р о с і є ю. Домагаємо ся, щоби Румунія дальше придержувала ся полїтики, яку вели її найбільші полїтики та перший король Румунії, а котра виявляла ся в 30-лїтнім союзї з осередними державами. Домагаємо ся, щоби Румунія, вірна тій полїтицї, станула при осередніх державах та з цїлою армією впала до Бесарабії, щоби відзискати землю св. Стефана і святу землю Молдави. Лиш в тім напрямі може Румунія вести свою заграничну полїтику. Цїлий дотеперішний перебіг війни виказав, що ми при поборюваню ложних вістий, які ширила коаліція опираючи ся на докладнім знаню Нїмеччини і Австро-Угорщини, мали цїлковиту слушність.

БУКАРЕШТ. Румунське правительство видало розпорядженє, яким заборонило кораблям осередніх держав і Болгарії їздити по Дунаю висше Туртукая, а кораблям держав почвірного порозуміня низше Галачу.

БЕРЛЇН. „Internationale Telegraphen-Agentur“ доносить з Букарешту: Румунське правительство візвало мореплавські товариства, щоби вони приказали своїм кораблям, які виплинули на Чорне море, безпроволочно вертати до румунських пристаний.

СОФІЯ. „Балканська Пошта“ приносить з Букарешту таку вістку: Правительственні круги живо обговорюють послїдну ноту держав почвірного порозуміня. В нотї сїй домагають ся вони розоруженя румунської армії. Ноту відобрав Братіяну, але досї ще не дав відповіди.

БУДАПЕШТ. „Az Est“ подає з Букарешту: Президент румунського кабінету Братіяну заявив одному дневникареви, що доси ще не наспіла хвиля, яка могла би спричинити зміну в дотеперішнім поступованю Румунії.

БУКАРЕШТ, 22. марта (Ткб.). Палата прийняла закон, який предвиджує заборону вивозу збіжа і муки.

Дезерція перед військовою службою в Італії.

ЦЮРІХ, 23. марта (Ткб.). Тими днями нараджувано ся в італійськім парляментї над случаями ухиляня ся військової служби. Особливо напятновано відтяганя ся від служби осіб, що стоять на високих суспільних становисках, в той спосіб, що удають, що вони працюють по військових бюрах або по фабриках муніції.

Подорож Саляндри і Сонніна до Парижа.

Пляни Кадорни.

ЦЮРІХ, 23. марта (Ткб.). Італійська рада міністрів видала остаточні рішеня в справі подорожі премієра Салянд

ри до Парижа і міністра заграничних справ Сонніна до Парижа. Саляндра поїде вперед до італійської головної квати
ри, де король дасть йому вказівки. Рада міністрів також застановляла ся над тим, чи не було би вказаним відложити парлямент з огляду на подорож Салянд
ри. В сїй справі не рішено нічого.

ПАРИЖ, 23. марта (Ткб.). До „Petit Parisien“ доносять з Риму: Президент міністрів Саляндра і міністер заграничних справ Сонніно поїдуть до Парижа в суботу перед полуднем, а прийдуть там в недїлю. До Риму вернуть на другу суботу.

ПАРИЖ, 13. марта (Ткб.). Ґенерал Кадорна заявив співробітникови дневника „Petit Journal“, з яким їхав, що нову сильну офензиву розпічне ся на однім фронтї, на якім Італійцї будуть могли тепер дїлати, але потреба, щоби на се позволила погода. Тепер найбільшим ворогом є лявіни, які часто засипують італійських жовнірів.

Безнадійне положенє анґлійських військ в Кут-ель-Амара.

РОТЕРДАМ. Анґлійські дневники стверджують, що 18. с. м. минуло 100 днів, як замкнено армію ґенерала Towushenda в Кут-ель-

Амарі, та що анґлійська армія, яка спішила йому на поміч, не осягнула доси ніяких успіхів.

„Times“ пише, що положенє анґлійських військ в Мезопотамії дуже поважне, а навіть грізне. До сеї хвилї покладано всї надії на російську армію, та вони завели. Російські війська, які мали перейти через гору Тавр, закінчили там свій похід і не можуть дальше рушити ся. Тому мусимо зречи ся полученя російських військ з анґлійськими військами, які борять ся в Іраку і від тепер мусимо здати са на себе самих. Супроти сього замкнений в Кут-ель-Амара з 10.000 війська ґенерал Towushend може числити лиш на анґлійську армію. Але ся армія, що мала його увільнити з лапки, не може піти в перед. Тому — пише „Times“ — положенє ґенерала Towushenda дуже сумне.

Греція анектує горішний Епір.

ЛЮҐАНО. „Secolo“ доносить з Атен: Дня 18. с. м. оголошено королївським декретом, що Греція анектує горішний Епір та заводить там грецьке судівництво і адмінїстрацію.

Бої під Верденом.

АМСТЕРДАМ. Анґлійські дневники доносять, що Нїмцї вже обсадили передполя всїх важнїйших фортів Вердену та можуть їх відтам сильно острілювати тяжкими арматами.

Французька команда одержала приказ поробити всї приготованя, щоби війська і артилерія могли завчасу уступити з Вердену.

Замах на француську републику.

ВІДЕНЬ. „N. Fr. Presse“ доносить з Брукселї: Орґан бельґійських збігцїв „La Belgique Independente“ доносить, що відпоручник француських роялїстів жертвував бельґійському королеви Альбертови француську корону.

Король не прийняв корони, та заявив, що він хоче працювати лиш для Бельґії та не хоче мішати ся до замахів на француську републику.

Ґрей уступає.

ЖЕНЕВА. Париська преса потверджує вістку, що Ґрей уступить. Теперішна його подорож до Парижа буде правдоподібно його послїдною урядовою подорожю.

Стан облоги на Кавказї.

ШТОКГОЛЬМ. З Петрограду доносять: По причинї заворушень в Баку заведено на цїлім Кавказї обострений стан облоги.

КОПЕНГАГЕН. Президент кабінету Штірмер видав до земств, громадських рад і маґістратів обіжник, яким забороняє їм застановляти ся над політичними справами.

Російський комунїкат.

З дня 20. марта 1916.

Недалеко від озера Канґер намахав ся нїмецький віддїл вдерти ся до наших ровів, але ми розбили його огнем. В околиці Двинська вивязали ся в деяких відтинках сильні арматні та піхотні бої.

На полудне від озера Дрисвяти відперто ворожі наступи. На просторі 5 клм. на схід від Тверча відперли ми ворожі наступи і здобули 2 машинові кріси. Між озерами Нароч а Вішнев військо наше в борбі зайняло село Занароче на полудне від озера Нароч та часть ворожих стрілецьких ровів коло селя Островляни на північ від озера Вішнев.

В Галичинї над Днїстром війська наші по артилерійнім підготованю сильним наступом зайняли ворожі рови коло примістка на схід Михальча, 4 клм. на захід від Устечка,

З дня 21. марта 1916.

Коло Двинська тривають дальше оживлені арматні бої. На схід від Тверча відперли ми ворожий протинаступ на село Велїкоє Село. На схід від Ґодуцїшок наше військо зайняло лїнію висунених на перед ворожих ровів коло Базилїшок, 10 клм. на північний захід від Постав.

Підчас здобутя примістка коло Михальча на захід від Устечка забрали ми 2 армати та иншу воєнну добичу. Більшість оборонців примістка згинула в рукопашнім бою.

НОВИНКИ.

— **Буквар для неграмотних.** Дістаємо письмо: Справа виданя букваря для неграмотних порушена в 72. числї „Укр. Сл.“ через п. О. Солтиса є преважна і відсувати її хотьби лиш на короткий час зовсїм не можна. Товариш Солтис повинен приступити сейчас до його виданя, а гроші на таку річ у нас знайдуть ся.

До лїпших часів вижидати годї, а чудо я пропоную таке. Посилаю р і в н о ч а с н о на сю цїль до Тов. „Просьвіта“ 50 К. а тілько гроший думаю, що вдасть ся минї поміж Українцями мого повіта зібрати. Товаришів з иньших округів прошу зробити те саме, тай до місяця буде більше як 1000 К., бо най знайдесь лиш 20 таких, (а я певний, що знайдесь більше) то 50 К. × 20 є 1000 К.

Тож Витвицкі, Матковскі et tutti quanti до дїла! По нашому, по старому, без гомону тихесенько, а дїло зробити!

Що до справи ширеня букваря був би я за тим, аби буквар ширити масово, але не даром, а по найменшій цїнї коштів виданя; не треба призвичаювати нарід до даремщини, бо се зле впливає на його вихованє, а впрочім фонд зібраний через розпродаж мігби стати зелїзним капіталом до видаваня букваря і на дальше.

Куймо зелїзо поки горяче, та коли иньші дають за Україну житє, то ми даймо для її потреб хоть по кілька корон.

Іван Устиянович.

— **Іменованє.** Мінїстер внутрішних справ іменував між иньшими п. д-ра Івана Горбачевського члена палати вельмож і проф. універ. в Празї звичайним членом Найвисшої Ради здоровля на роки 1916—1918.

— **Проф. Др Петро Стебельський,** радник двора іменований віцепрезесом комісії судових іспитів на львівськім університетї.

— **Нові 20 і 10-коронові ноти.** Австро-угорський банк узгляднюючи технїчні поступи в відбиваню нот рішив — по до донесеням „Fremdenblatt-у“ — видати нові 20 і 10 коронові ноти. Нові банкноти появлять ся в обігу в другій половинї сего року.

— **З почти.** З днем 22. с. м. зістав привернений рух приватних телеґрамів при ц. к. почтовім урядї в Белзцї.

— **Спис картофель та кави.** Галицьке намісництво запорядило спис картофель та кави після стану з дня 20 с. м. Обовязані до зголошеня запасів картофель є: а) всї продуценти (рільники, рільничі підприємства, торгівники, публичні заведеня, підприємства перевозові, доми складові, громади, споживчі спілки і т. д.), б) всї сушарні картофель, рільничі горальнї, та всї підприємства, що переробляють картофлї. Виключені натомість від спису є всї запаси, які є в посїданю ц. к. військової управи, та запаси що є в посїданю осіб, які є виключними консументами.

Зголосити запаси належить у зверхностий громадських найдальше до д. 23. марта с. р. і то в повній скількости в метричних сотнарах. Хто затаює запаси або подає невірні зізнанє буде караний арештом до одного року. Окрім сеї кари можна наложити грошеву кару аж до 20.000 К.

Запаси кави мають зголосити:

1) велика і мала торговля, споживчі спілки, маґазини поживи, видїли апровізаційні і громади, 2) реставрації, каварнї, всї підприємства шинкарські, 3) складові доми, зелїзничі підприємства та спедитори.

Виключені є від сего спису запаси військових властий, дальше запаси всїх осіб, що є виключно консументами. Запаси треба зголосити в повній висотї без ніяких потручень на власне запотрібованє. — Кара за затаєнє зглядно невірне поданє запасів кави така сама, що й при постановах про зголошенє картофель.

— **З театру „Української Бесїди“.** Як ми вчера подали теперішньому директорови п. Василеви Коссакови, удало ся мимо великих трудностий заанґажувати улюблену артистку нашого театру п. К а т е р и н у Р у б ч а к о в у. Вона вже приїхала до Львова і в суботу дня 25. с. м. виступить в „Нещаснім Коханню“ в ролї Варки.

Маємо надію, що наша суспільність, котра вже так довго не мала нагоди бачити сю — сміло можно сказати — найвизначнїйшу силу в нашім театрі громадно поспішить до театру, щоби своєю присутностію звеличати так милого гостя.

З прикростію мусить ся піднести, що наша інтеліґенція щось не дуже спішить до театру, бо — каже... „тепер грає ся всьо старе“... Але і міський львівський театр нових штук майже не виставляє, а мимо того там инакше: все повно людий. Чому?

Що театр істнує, належить завдячити виключно п. Василеви Коссакови, який не щадить нї працї нї труду, щоб лише удержати під сю пору одиноку українську сцену. (О. П.)

— **Концерт в Сколю.** В доповненю нашої новинки про Шевченківський концерт в Сколю подаємо, що доходу всего з концерту було 474 к. 92 с., розходів 157 к. 34 с., остає чистий зиск 317 к. 58 с. Зиск сей розділено на засїданю концертового комітету з дня 10 III. с. р. в той спосіб: 100 к. на „Червоний Хрест“, 100 на „Український приют“, 50 к. на „Народний Дім“ в Сколю, а 67·58 к. на сталий фонд концертовий ім. Шевченка під зарядом місцевої філії „Просвіти“ і вложено його на книжочку вкладкову Тов. Задаткового „Верховина“ в Сколю ч. 274.

— **До інститута для розслїдів сходу та орієнту** належить як член окрім д-ра Рудницького та Томашівського також д-р Зенон Кузела, якого назвиско в онодїшній нашій новинці через недогляд пропущено.

Лягли головами.

ОСИП ВОЛОДИМИР КОБИЛЕЦКИЙ

ц. к. поручник 33 полку оборони краєвої, відзначений срібною медалею, поляг геройскою смертию на полї слави дня 29. жовтня 1915 р. під Комаровом на Волинї. Його тлїнні останки перевезла родина з Майдану (присїлок Кольки) у Самбір де 23. січня с. р. відбули ся похорони.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 24. марта 1916.

Нинї: 24. марта гр.-кат. Софронія, римо-кат. Габріеля.

Завтра: 25. марта гр.-кат. Фгеофана, римо-кат. Благовіщенє.

◯ **Д і т и — Ш е в ч е н к о в и.** В суботу дня 25 марта с. р. о год. 4 попол. в сали „Сокола-Батька“ при вул. Руській ч. 20. заходами Кружка У. П. Т. ім. Тараса Шевченка силами шкільної дітвори відбуде ся вечерок в честь Кобзаря-України з слїдуючою програмою: 1) деклямація ученика I. кляси, 2) вправи вільноруч хлопчиків, 3) вправи хлопчиків, 4) вправи вільноруч дївчаток, 5) образок сценїчний в двох діях „Тарас дитина“ відіграють хлопчики і дївчатка. Цїни місць: К. 1·50, К. 1·—, 80 с., вступ на салю 40 с. для дїтий 20 с. Весь дохід на удержанє хлопячої школи ім. Тараса Шевченка на стрийській дїльници. Сподїємо ся, що українська львівська громада численно явить ся на тім дїточім святї! Білети до набутя в день вечерка від год. 3-ої при касї.

◯ Середмійська Читальня „Просвіти“ устроює заходом Т-ва „Академічна Громада“ в давнїйшім льокали „Сили“ (тепер філії „Просвіти“), Ринок, ч. 10, II. пов., сеї неділї дня 26. с. м. о год. 6 вечером

КОНЦЕРТ в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

з слїдуючою праграмою:

1. Святочна промова Матеїка Іллї, ст. прав.
2. Червона калина, муж. хор.
3. Гамалїя, деклямація п-ни М. Горуцької.
4. Чорна ріля ізорана, муж. хор.
5. Кавказ, деклямація Дрогобицького, ст. прав.
6. В горах грім гуде, муж. хор.
7. Розрита могила, деклямація п-ни Н. Горуцької.
8. Закінченє п. Горуцького А.

Добровільні датки на місцеву Читальню приймає ся з подякою.

◯ **П о з і р Г о р о д е ц ь к е!** В неділю, дня 26. марта 1916. о год. $5^{1}/_{2}$ по пол. відбудуть ся Надзвичайні Загальні Збори Ч и т а л н ї „П р о с в і т и“ н а Г о р о д е ц ь к і м (пл. св. Юра ч. 5) з слїдуючим денним порядком:

1) Звіт з дотеперішньої дїяльности.
2) Вибір нового видїлу.
3) Наради над добром читальнї.

Просить ся о численну участь і впис в члени Читальнї.

В и д ї л.

В неділю 26. III. о год. $6^{1}/_{2}$ вечером відбуде ся в городецькій читальни „Просвіти“ (пл. св. Юра ч. 5) займаючий реферат Вп. п. Якова Яцкевича на тему: „Дорога до добробуту“. Просить ся о як найчисленнїйшу участь!

Послїднї вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 23. марта 1916.

На всїх трех боєвих фронтах нїяких особлившиx подій.

Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Наш успіх під лїсом в Avoucourt доповнили ми зайнятєм французьких становиск на хребтї височин на полуднєвий захід від Haucourt; ми полонили 450 бранців. Впрочім загальна ситуація не змінилась.

На східнім фронтї.

Головний свій наступ виконали Росіяни вчера вечером і в ночи. Кілька разів йшли великими силами на наші становиска коло примістка в Якобштаті, пн обох сторонах зелїзничої лінії Мітава-Якобштат, а чотири рази атакували наші лінії на північний захід від Відси. Полишивши проби сильнїйших наступів на фронтї на північний захід від Постав, де число взятих нами полонених зросло до 14 офіцерів і 489 жовнїрів, і де ворог поніс дуже великі кріваві втрати. Росіяни йшли приступом кілька разів при вжитю нових сил на наші становиска між озерами Нароч і Вишнів. Мимо великих мас війська і муніції Росіяни ані в тім наступі, ані також в инших многих підприємствах в инших місцях не могли віднести найменшої користи супроти незахитної німецької оборони.

На балканськім фронтї.

Не було нїяких особенних подій.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Конкурс.

Технїчна комісія для відбудови східної Галичини при Кравєвім господарськім Товаристві „Сїльський Господар“ у Львові хотячи заохотити ширші круги наших технїків, стоячих поза Комісією, до студий і праць над нашим сїльським будівництвом, розписує отсим конкурс на пляни української загороди.

Загорода має складати ся з будинку мешкального і будинків господарських для господарства: 1) безземельного (халупника); 2) 5—10 морґового; 3) 10—20 морґового. Кождий з проєктантів може собі довільно опрацювати одну з тих груп. Проєктовані будинки мають бути: 1) виготовлені з матеріялів і способом прийнятим в даній околиці, в якій небудь части східної Галичини; 2) відповідати вимогам новочасних господарств і звичаям наших селян даної околиці; 3) о виглядї опертім стисло на формах українського сїльського будівництва. Пляни мають складати ся з проєктів поодиноких будинків, то є рисів поземих, фасад і перекроїв в мірі 1:100, і пляну сутуаційного цїлої загороди, то є положеня будинків зглядом себе і цїлого господарства в мірі 1:200.

За найлїпші працї визначує ся три нагороди: перша нагорода в квотї 300 корон, друга нагорода 200 корон, третя нагорода в квотї 100 корон. Нагороджені пляни стають власностю Технїчної Комісії з правом репродукциї без окремого винагородженя авторів.

До плянів заосмотрених мотом належить долучити в заклеєній коверті з тимже мотом назвиско і адресу автора.

Працї належить надсилати під адресою: Технїчна Комісія при „Сїльськім Господари“ у Львові, ул. Зіморовича ч. 20 найдальше до 1. мая 1916 р.

В перших днях мая наступить рішенє конкурсу. Конкурсовий суд становлять виділ Техн. Комісії і відпоручник „Сїльського Господаря.

По відбір плянів ненагороджених треба зголошувати ся до Техн. Комісії під висше поданою адресою.

Президія Технїчної Комісії.

З Комісаріяту Українських Січових Стрільців у Львові.

Всякі датки на потреби Українських Січових Стрільців (загальний фонд У.С.С., фонд інвалїдів, фонд Приюта для недужих У.С.С.) як також ласкаві жертви на Великдень (свячене) для У.С.С. просимо слати виключно і лише на адресу: Комісаріят У.С.С. у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. партер або Zentrallkasse für Ukrainische Legionäre. Wien, XIV. Goldschlagstr. 108.

За Комісаріят У. С. С. у Львові ІЛЬКО ЛИСИЙ, скарбник.

Повітова Січ у Львові ул. Коперника ч. 5.

Виконуючи постанову членських сходин з дня 20. II. 1916. поробила тимчасова старшина відповідні кроки, потрібні до унормованя відносин товариства і реактивованя тогож.

Отсим повідомляє она, що давний льокаль товариства є отворений для членів покищо у второк, четвер, суботу і недїлю від 7 до 9 г. вечір. Просить ся усіх Впов. товаришів і товаришок сповняти свої обовязки зглядом товариства, платити членські вкладки і приєднувати нових членів.

Зголошеня в члени приймає т. дижурний в згаданих днях в льокалї товариства або т. Мих. Царевич (Львів, Руська 20. Днїстер). 1—3

При полагодженю закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.